

] HIER [

lezen we boeken] [inspireren we tot meer
oefenen we met taal] [vertellen we elkaar verhalen
maken we nieuws] [**ontmoeten we de ander**

Bibliotheekwerk 2018

's-Hertogenbosch

1. Voorwoord

De Bibliotheek voert de vijf wettelijke kernfuncties uit: lezen, leren, informeren, kunst & cultuur en ontmoeting & debat. Deze kernfuncties voegen waarde toe voor vele maatschappelijke thema's waaronder het tegengaan van maatschappelijke tweedeling, verbeteren van geletterdheid, bevorderen van integratie, goed onderwijs waarin kinderen hun talenten kunnen ontwikkelen en een bloeiende omgeving voor kunst en cultuur ter bevordering van gebiedsontwikkeling en innovatie.

Dit verslagjaar stond voor een groot deel in het teken van de voorbereidingen op de fusie met Bureau Babel en Muzerije en de huisvesting van de nieuwe organisatie. Tegelijkertijd zijn we ook gegroeid als regionale bibliotheekorganisatie. Werkprocessen zijn verder geïntegreerd, collecties worden over de gemeentegrenzen door inwoners geleend, voor activiteiten worden samen plannen bedacht en medewerkers werken in verschillende teams binnen het samenwerkingsverband. We hebben een grote campagne gevoerd om aandacht te vragen voor de nieuwe invulling van bibliotheekwerk in de hele regio. Slogans als 'He oma, lees jezelf eens voor' en 'Bibliotheek, deeleconomie avant la lettre' hingen op grote borden in de stad en de dorpen, aan de doorgaande wegen, op bussen en bushokjes. Samen met een bijscholing van medewerkers om betalende klanten te werven heeft het tot een positief effect geleid op het aantal betalende leners.

Ten gevolge van de fusie met Bureau Babel en Muzerije is de naam van de overkoepelende organisatie gewijzigd in Babel 's-Hertogenbosch e.o. Babel is een platform voor mensen die zich maatschappelijk en cultureel willen ontplooiën en willen (blijven) groeien. We werken samen met individuen, maatschappelijke en culturele organisaties. En blijven de organisatie achter de vertrouwde lokale bibliotheek.

A.M.C. van Schendel
Directeur-bestuurder

2. 2018, een jaar in vogelvlucht

Wat gebeurde er in 2018 bij de bibliotheek in 's-Hertogenbosch? Hieronder vindt u een overzicht van de voornaamste gebeurtenissen.

a. Programmering

Bij de programmering is samengewerkt met inwoners uit 's-Hertogenbosch, het onderwijs, Jeroen Bosch Koor, Muzerije, Bureau Babel, Heine, Humanitas, Women Incl., Jureka, Galant, November Music, IVC, Stichting Sensor, Agrifood Capital, Ondernemers Klankbord, Hive, Bossche Dialoog, Bosch Tekens Festival, Architectenwinkel, Bruna Rosmalen, Sint Jan Kerk, Reinier van Arkel, Roze Huis, ABC leer mee, RADAR, Barbershop koor, Michiel Weerthof, Stichting Divers, Computer Leercentrum Rosmalen, Hevo

Jeugd

Vanaf januari is de eerste jaarcyclus van de **Kennisbende Kindercolleges** van start gegaan. In februari rondom de Olympische Winterspelen was het de beurt aan professor hoogleraar Maria Hopman die alles vertelde over topsport. Kunnen we steeds sneller, hoger of verder? Rond de dodenherdenking stond het thema Tweede Wereldoorlog centraal en in juni het populaire thema illusionisme. In het najaar vonden een kindercollege plaats over drones Dit college was zo populair dat we drie colleges achtereen hebben geprogrammeerd om aan de vraag tegemoet te komen.

De **Nationale Voorleesdagen** zijn op verschillende manieren ingevuld, waaronder met de Vliegenschluggelugvogel tiendaagse, waarin Dennis, Hilde en Rinske alle boeken uit de Prentenboeken Top Tien de revue laten passeren! Alle vlogs zijn te zien op het YouTube kanaal Siep van de Bieb.

Tijdens het voorlezen op woensdagmiddag 7 maart is in de bibliotheek 's-Hertogenbosch de landelijk getelde vier miljoenste bezoeker van **Bereslim** gevierd. Bereslim maakt onderdeel uit van het landelijke pakket digitale bibliotheek. Bereslim wordt uitgevoerd in de bibliotheken Rosmalen en 's-Hertogenbosch.

In 's-Hertogenbosch is de pilotproject **BoekStartcoach** van start gegaan. Het doel is om (laagtaalvaardige)ouders bewust te maken van het belang van voorlezen. De BoekStartcoach werkt op het consultatiebureau en ondersteunt de jeugdarts en de jeugdverpleegkundige door met ouders in gesprek te gaan en gerichte voorleesondersteuning te bieden.

Met een uitgebreid taalrijk programma 'leve het vrij woord' was de bibliotheek aanwezig op het jeugdplein van het **bevrijdingsfestival** in **'s-Hertogenbosch**. Het programma werd zeer druk bezocht door circa 500 kinderen en ouders.

Ook dit jaar was de bibliotheek buiten de deur en vonden **voorleesspecials op locatie** plaats in speeltuinen, kinderboerderijen en zwemlocaties. We kregen zeer positieve reacties op deze activiteit.

Tijdens de zomervakantie konden de kinderen iedere week zelfstandig 'zomerklooien'. De 'Zomerklooi-collectie' omvatte de gekste en gezelligste boeken boordevol activiteiten waarmee kinderen aan de slag konden gaan.

Het Prins Claus Fonds, in samenwerking met (inter)nationale partners, organiseerde in 's-Hertogenbosch een internationale training voor erfgoedreders, **Craft your heritage**.

Zij leerden om eerste hulp te bieden aan erfgoed dat beschadigd is om het zo te kunnen redden. Vanwege deze training konden kinderen hun eigen erfgoed nabouwen in Minecraft, namelijk de St. Jan!

Als uitbreiding op de huidige doorlopende BabyBieb-bijeenkomsten in Rosmalen en Den Bosch organiseert de bibliotheek vanaf het najaar **BabyBieb-specials** met gastsprekers. In Rosmalen konden ouders deelnemen aan een workshop baby-massage.

Iedere week bezocht een **boekstartconsulent** het **consultatiebureau** in West. Hier voerde ze in de wachtkamer gesprekken met ouders en maakten ze ouders attent op het belang van voorlezen. Actief deelde de consulent ook boekstartbonnen uit zodat de ouders de weg naar de bibliotheek vinden. In het vierde kwartaal is deze pilot geëvalueerd. De resultaten zijn positief, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Door toekenning van een tweede subsidie is het project in september voor 40 weken ook gestart in het consultatiebureau aan de Palmboomstraat in 's-Hertogenbosch.

Vriendschap was het thema van de **Kinderboekenweek** in 2018. In alle vestigingen vonden activiteiten plaats. Van groepsbezoeken, tot workshops rappen en voorstellingen. In Rosmalen werd in samenwerking met Perron 3 en boekhandel Bruna voor de tweede keer het Rosmalens Kinderboekenfestival georganiseerd. Dit jaar kwamen 259 ouders en kinderen hier naar toe. Een gezellig festival met onder andere optredens van de auteurs Tosca Menten en Charlotte Dematons.

Het verhaal van De Brief voor de Koning kwam tot leven tijdens het Ridders en jonkvrouwenmaal. Dit speciale arrangement was het opwarmertje voor de voorstelling in theater aan de Parade.

Volwassenen

Vanaf maart organiseert de bibliotheek Rosmalen **VerhaalTijd**. Iedereen die zin heeft in een gezellig uurtje kan in de bibliotheek onder het genot van een kopje koffie komen luisteren naar een mooi verhaal. Ontmoeting, ontspanning en verhalen delen staat hierbij centraal. De reacties zijn zeer positief. Ook in de zomerperiode is het voorlezen door vrijwilligers gecontinueerd omdat juist dan de eenzaamheid onder ouderen, met het op vakantie gaan van familie en kinderen, vaak het grootst is.

De **BoekProeverij** is vanuit de **StadsBieb** op tournee geweest in **Rosmalen**. Twee bibliothecarissen, met een uitgebreide kennis van nieuwe boeken hebben hierover verteld.

Dit jaar is in **'s-Hertogenbosch** voor het eerst het evenement **Human Library** gehouden. In de Human Library lees je geen boeken, maar mensen. Interessante mensen die je in het dagelijks leven niet snel spreekt. Bijvoorbeeld een hooligan, dakloze of een transgender.

In juni is de activiteit **Bodies in urban spaces** gehouden onder auspiciën van de Weense Willi Dorner. Den Bosch veranderde deze dag in een podium. Acht verschillende nationaliteiten die elkaars gesproken taal niet verstaan hebben samengewerkt in dit project.

De orde van de **Kapucijnen** vertrekt uit 's-Hertogenbosch. Samen met de gemeente en de Kapucijnen zelf is er een totaalprogramma tot stand gekomen waarbij in de bibliotheek de link gelegd is tussen Kunst en Geloof. Een tentoonstelling met het werk van broeder Philipus, die veel illustraties bij diverse boeken heeft gemaakt, was te bekijken. Ook waren er originele pijpen van de broeders te zien. Er is een avond gehouden waarbij broeder Philipus in gesprek

ging met hoogleraar Paul van der Velde om zijn moeilijke keus toelichten van destijds, de kunst of het geloof.

Tijdens Open Monumentendag was er het **GreenScreen** geplaatst. Bezoekers waren met één druk op de knop in de bibliotheek van Praag. Hier was veel belangstelling voor. Ook werden er rondleidingen gehouden door het gebouw, Hinthamerstraat 72. Op plekken waar het publiek nooit komt is er op beeldende wijze van alles verteld over de geschiedenis van het pand.

De **schrijfwerkplaats** die wekelijks bijeenkomst in de bibliotheek heeft het verzoek gekregen om hun werk te presenteren. Tijdens de zomerperiode zijn de deelnemers aan de werkplaats enthousiast gaan schrijven. Het resultaat was te horen tijdens Monumentendag. Veel mensen waren geïnteresseerd en de belangstelling was dan ook groot. Er is inmiddels zoveel animo voor de schrijfwerkplaats dat een wachtlijst is aangelegd.

De maand september heeft weer vol gestaan van activiteiten in het kader van de **maand van het Schrijven**. Collectie en veel activiteiten zijn hierop afgestemd. Diverse workshops zijn gehouden zoals een Wikipedia Workshop, een schrijfworkshop en workshop boeken maken. Een nieuwe activiteit was de Literaire Vaartocht. Deze activiteit ("Nieuw Blik") is samen met boekhandel Heinen georganiseerd. Over de Dieze hebben 9 boten gevaren langs literaire hoogtepunten van verschillend plimage (gedichten, muziek, theater). De tocht was een, geheel uitverkocht, succes. Dit mede dankzij de Blauwe Engelen en de Vrienden van de BinnenDieze.

b. Collectie

In opdracht van het MT is een **notitie collectiebeleid** geschreven. Hierbij zijn de landelijke uitgangspunten en visies ten aanzien van collectiebeleid, onder andere het gezamenlijk collectieplan van de Koninklijke Bibliotheek (KB) en de nieuwe visie van connectie naar collectie, vertaald naar de visie op collectie van bibliotheek 's-Hertogenbosch e.o. voor de periode 2018-2020. De verschillende werkprocessen rondom de collectie zijn onder de loep genomen, criteria per collectieonderdeel zijn benoemd evenals normen ten aanzien van de sanering en vervangingsaanschaf.

In alle vestigingen hebben de inspiratietafels veel aandacht gekregen in het vierde kwartaal. Bezoekers hebben hier de waardering voor uitgesproken. De tafels zijn gevuld met aansprekende en aansluitende thema's op de activiteiten. En wordt er aangesloten bij landelijke actualiteiten. Verder is de collectie onder de aandacht gebracht tijdens de BoekProeverij in december.

De **service voor leesclubs** is gewijzigd. De boeken worden voortaan geleverd via de Leesclubshop van Bibliotheek Dommeldal. De leesclubs zijn hierover geïnformeerd. De informatie op de website is aangepast.

c. Communicatie en Marketing

The Alignment House heeft een algemene analyse gemaakt van het verzorgingsgebied en het ledenprofiel van Bibliotheek 's-Hertogenbosch en de regiogemeenten. Deze analyse is gemaakt op basis van de gegevens uit Mosaïc. Het project "Zichtbaarheid in de wijk" kent een gezamenlijke aanpak van het bibliotheekteam en team C&M. In dit project worden op basis van cijfers vanuit Mosaïc kansen in beeld gebracht voor meer zichtbaarheid van de bibliotheek in de wijk.

Vanwege steeds terugkerende problemen en klachten over de kaartverkoop-module is medio 2018 overgegaan op een nieuw systeem waarmee de activiteiten en agenda inclusief

kaartverkoop online wordt gepresenteerd en beheerd op de website. De reacties van de bibliotheekgebruikers zijn unaniem positief.

In het tweede kwartaal is een **ledenwerfcampagne** gestart van marketingacties om leden te behouden en terug te werven. Voorafgaand aan de campagne kregen medewerkers op de werkvloer training in vaardigheden om mensen te binden aan de bibliotheek.

Er heeft overleg plaatsgevonden met **Perron-3** in Rosmalen en **DTV Den Bosch** om te bezien welke mogelijkheden er zijn om de samenwerking te intensiveren. Dit wordt verder uitgewerkt.

Deze intensieve periode kreeg een mooi pittstop in de vorm van de **onthulling van de nieuwe naam** van de fusieorganisatie in bijzijn van de wethouder.

De **website** van de bibliotheek 's-Hertogenbosch dateert van 2013 en is aan vervanging toe. Aangezien de ombouw van de websites van Bureau Babel, Muzerije en de bibliotheek naar één nieuwe site nog een aantal maanden zal vergen, is besloten om tijdelijk een lanceerpagina www.babeldenbosch.nl in te richten, zodat de (nieuwe) gebruiker van Babel toch de actuele en juiste informatie vindt.

Eind september heeft hernieuwd overleg plaatsgevonden met **Quiet Den Bosch**, de community die mensen die in armoede leven ondersteunen met leuke uitjes en verwenactiviteiten. We bieden jaarabbonementen aan voor de members en stellen gratis kaartjes beschikbaar voor het Kinderboekenweekfestival en voor enkele activiteiten voor volwassenen. Daarnaast is begin november een koffie-uurtje met voorlezen georganiseerd om zo de drempel van de bibliotheek ietwat te verlagen. Ook in het project Boekendienst aan Huis en Zichtbaarheid in de wijk is aandacht voor de members van Quiet.

d. Onderwijs en Educatie

BoekStart in de Kinderopvang

In de wijk West zijn iedere dinsdagmorgen ouders met hun kind(eren) welkom bij de **BabyBabel**. Iedere bijeenkomst gaat over een bepaald thema. Er worden liedjes gezongen en de leesconsulent laat verschillende boeken zien en leest hieruit voor. Daarnaast kunnen ouders vragen stellen over de taalontwikkeling van hun kind en ervaringen met elkaar delen.

In april/mei is de nieuwe monitor **Boekstart** afgenomen. Deze monitor heeft als voornaamste doel de voorleesomgeving en het gedrag van de pedagogisch medewerker rondom leesbevordering in beeld te brengen.

Het schooljaar 2019-2020 bestaat Boekstart 10 jaar. De bibliotheek is vanaf het prille begin hierbij betrokken. In het kader hiervan gaf de bibliotheek op 20 september op het landelijk congres in het kader van dit jubileum een presentatie over de werkwijze en de bereikte resultaten.

Voor pedagogische medewerkers zijn teamtrainingen georganiseerd met als doel taal en boeken meer onder de aandacht te brengen en de medewerkers mogelijkheden te bieden om op een andere manier met boeken in de groep om te gaan. Daarnaast zijn er ook nieuwe materialen ontwikkeld om pedagogisch medewerkers te ondersteunen in hun leesbevorderingsvaardigheden.

Het team van leesconsulenten heeft een training gehad om de interactieve vaardigheden te vergroten. Hierdoor wordt het inhoudelijke gesprek over de doelgroep 0-4 jarigen met pedagogische medewerkers en managers binnen de kinderopvang beter gevoerd.

Voor de pedagogisch medewerkers, onderwijsassistenten en leerkrachten in het basisonderwijs vond in september een inspiratiebijeenkomst plaats ter voorbereiding op de **Kinderboekenweek 2018**. Dit jaar stond de kinderboekenweek in het teken van vriendschap. De bijeenkomst in Perron 3 was erop gericht om de deelnemers te inspireren en te informeren over het thema, de bijbehorende boeken en de activiteiten van de bibliotheek. Daarnaast gingen de aanwezigen zelf aan de slag met een aantal werkvormen met en over lezen en boeken in het kader van het thema. De middag werd afgesloten met auteur en illustrator Mies van Hout. De bijeenkomst werd goed bezocht en zeer gewaardeerd.

In dit verslagjaar is de training voor de **nieuwe voorleescoördinatoren** afgerond. Negen pedagogisch medewerkers hebben hun certificaat gehaald.

De Bibliotheek op School

In maart kregen alle groepen 3-4 van de basisscholen het boek 'Alle stemmen gelden' van de Bossche schrijfster Sietske Mol en illustrator Sarike Gaillard cadeau. Dit boek gaf scholen een speelse introductie op de landelijke **gemeenteraadsverkiezingen** op 21 maart. Op donderdag 8 maart bezocht de burgemeester basisschool Het Palet om dit project in te luiden.

Een van de succesverhalen deze periode was het project **PLAKLETTERS**. Dit wordt, samen met Divers en vrijwilligers (2^e jaarsstudenten Sociaal Pedagogisch Werk Koning Willem I College) uitgevoerd op BBS Aan de Aa. Dit project heeft als doel de taalontwikkeling te bevorderen om de woordenschat te vergroten en kennis te maken met knutselvaardigheden. De gezinnen zijn erg tevreden over het project. Ze zien hun kinderen groeien in hun zelfvertrouwen en taal, waardoor ouders zelf aan de slag gaan met hun kind en hulp durven te vragen aan de vrijwilligers.

Een aantal jaren hebben we gewerkt aan het project '**Wat goed gaat kan beter**' om leerkrachten te stimuleren beter en meer met boeken te werken met verschillende thema's waar scholen zelf keuzes uit hebben gemaakt. Dit project is medio 2018 afgerond.

In het kader van het project '**Niet stapelen, maar vervangen**', dat samen met ATO-scholenkring wordt uitgevoerd, is binnen het domein Kunst en Cultuur een stap gezet om de vraag van het onderwijs (BEA) en het (daarop gebaseerde) aanbod van de educatieve partners (BEP) te stroomlijnen. Afspraak is om te komen tot een gezamenlijk stramien om zo niet stapelen, maar vervangen te kunnen realiseren.

29 basisscholen in de gemeente hebben mee gedaan aan de **Nationale Voorleeswedstrijd**. De voorleeskampioen van 's-Hertogenbosch deed mee aan de regionale provinciale ronde. Deze voorleesronde is gewonnen door een basisschoolleerling uit Helvoirt (gemeente Haaren). De landelijke titel ging echter naar Zwolle

De 4 Bossche scholen voor speciaal onderwijs organiseerden samen een eigen voorleeswedstrijd.

Voorgezet onderwijs/MBO

Bij de afdelingen Funderend Beroeps Onderwijs (FBO), Algemene Ondernemers Vaardigheden (AOV) en Foods and Refreshments (F&R) van het Koning Willem I College is

de inhoudelijke uitrol van de schoolbibliotheken gerealiseerd. Samen met de docenten wordt bekeken hoe de leerlingen gemotiveerd kunnen worden om te lezen. Er is o.a. een studiemoment rondom lees- en taalontwikkeling georganiseerd met alle docenten van de afdeling FBO. Medio 2018 zijn de afdelingen Middelbare Horeca School (MHS) en Kort Middelbaar Vak Onderwijs (KMVO) ook met een Schoolbieb en een leesconsulent gestart.

Op het Koning Willem I College en het Pierson College zijn de voorleeswedstrijd en Literatuur, de **boekenweek voor jongeren** van 15-18 jaar, uitgevoerd.

De succesvolle samenwerking met het Koning Willem I College wordt met ingang van het schooljaar 2019-2020 uitgebreid met twee extra opleidingen die gaan starten met de **Bibliotheek op school**. Dit is een direct gevolg van de succesvolle pilot die in juni 2018 werd afgerond. De ervaringen in de pilot zijn door Kunst van Lezen omgezet naar een praktijkbeschrijving ter inspiratie van andere bibliotheken en mbo's. Deze praktijkbeschrijving werd uitgereikt aan de bezoekers van het **congres 'Meer lezen, beter in taal in het mbo'** op 2 november 2018. Bibliotheek 's-Hertogenbosch en het Koning Willem I College leverden een inhoudelijke bijdrage aan dit congres. Tijdens het plenaire deel van het congres deelden beide directeuren/bestuurders hun ervaringen met deze samenwerking.

e. Personeel

Per 31 december 2018 bestond het personeelsbestand uit 40,99 FTE. Daarnaast werkte 1 FTE voor de bibliotheek in WSW-verband (social return).

In dit verslagjaar wordt geen gebruik meer gemaakt van payrollers via Driesen HRM voor vervanging van de medewerkers Dienstverlening bij verlof en ziekte. De payrollers hebben een functie in het **flexteam** aangeboden gekregen. Twee mensen hebben de functie geaccepteerd.

Alle medewerkers hebben de **scholing** 'Klantgericht werken en verkoopvaardigheden' gevolgd.. Naast oprechte aandacht voor de klant, klantverwachtingen en plezier in het werk vormde communicatie een belangrijk onderdeel in de training. De praktijkopdrachten leidden tot een grotere bewustwording met betrekking tot klantervaringen.

Dit jaar stond voor een groot gedeelte in het teken van de **voorbereidingen op de fusie** van Bibliotheek 's-Hertogenbosch, Muzerije en Bureau Babel per 1 januari 2019. De staffunctionaris P&O heeft een reorganisatieplan (inclusief functiehuis) en een plaatsingsplan opgesteld. Er werd afscheid genomen van een zevental bibliotheekcollega's die gebruik maakten van de vrijwillige vertrekregeling. Door synergie, bezuiniging en andere loonkosten-besparende maatregelen werden gedwongen ontslagen vermeden en werden de noodzakelijke bezuinigingen gerealiseerd. Naast de zeven medewerkers die uitstroonden omdat zij gebruik maakten van de vrijwillige vertrekregeling, ging een aantal medewerkers uit dienst op eigen verzoek of werd hun tijdelijk contract niet verlengd.

Stage

De leerlingen van de mytyschool Gabriël die gaan uitstromen richting arbeidsmarkt ondersteunen bij de voorbereidingen van het verspreiden van de Boekstartkoffertjes. Zij doen zo ervaring op met werkzaamheden, afkomstig van bestaande organisaties.

Het team Service & Logistiek begeleidde in 2018 18 jongeren in het kader van hun maatschappelijke stage.

In samenwerking met Bijna-baantjes wordt in Rosmalen een stagiaire begeleid.

De afdeling Educatie heeft een voormalige leerkracht in de gelegenheid gesteld werkervaring op te doen.

Tot slot heeft het team van Communicatie & Marketing 6 stagiairs begeleid in het kader van de opleiding Communicatie en het team Volwassenen drie stagiairs in het kader van hun opleiding tot secretariael medewerker.

f. Huisvesting

De gemeente heeft onderzoek gedaan naar asbest in het gebouw aan de Hinthamerstraat en er blijkt inderdaad asbest te zitten. Noodzakelijke maatregelen zijn getroffen zodat de gezondheid van medewerkers geen gevaar kan lopen. In Rosmalen is van de oude boeken inlevertuimte een frisse nieuwe voorleesruimte annex werkplaats voor kinderen gemaakt.

De besprekingen rondom de doorbraak van de panden aan de Hinthamerstraat 72 en 74 zijn gestart.

3. Raad van Toezicht

Als leidraad voor het goed functioneren, gebruikt de Raad van Toezicht (RvT) het model van Cultural Governance. Deze organisatorische filosofie gaat uit van goed, verantwoord en transparant bestuur en toezicht in de culturele sector.

De Raad van Toezicht (RvT) heeft 7 reguliere vergaderingen gehad. De directiesecretaresse ondersteunde de Raad van Toezicht daar waar nodig.

In 2018 bestond de RvT uit de volgende personen:

- De heer Dr. J.C. Dona, voorzitter, renumeratiecommissie, commissie bouwzaken;
- Mevrouw Mr. H.E. van Berckel-Dekker, vice-voorzitter, audit-commissie, juridische zaken;
- De heer Drs. B.J. Meussen MSP, audit-commissie;
- De heer R. van der Poort, lid, renumeratiecommissie, Personeel en Organisatie;
- De heer Ir. J.A. Couwenberg, lid, commissie bouwzaken.
- Mevrouw J. Heessels, lid, regionale zaken.

Met ingang van 1 januari 2019 is de samenstelling de RvT ten gevolge van de fusie gewijzigd. De samenstelling is vanaf dit moment als volgt:

- B.G. Arends, voorzitter
- B.S.W. Beliën, lid
- J.P.H.M. Heessels-Geurtz, lid
- B.J. Meussen, lid
- H.P. van Ommeren, lid

Deze RvT is als RvT i.o. ter voorbereiding 2 keer bijeengewest.

De directeur-bestuurder is lid van de RvT van Rogues (studiereizen bibliotheken), lid van de inkoopcommissie van de Koninklijke Bibliotheek en lid van het DOCIS-bestuur.

De RvT heeft zich in dit verslagjaar, naast de vaste onderdelen in de jaarcyclus, met twee bijzondere zaken beziggehouden:

1. Het fusie-traject van Bibliotheek, Muzerije en Bureau Babel met al haar implicaties. Per 31 december 2018 is Stichting Openbare Bibliotheek 's-Hertogenbosch gefuseerd met Stichting Bureau Babel en Stichting Muzerije. De akte van oprichting van de nieuwe

stichting, Stichting Babel 's-Hertogenbosch enomstreken is gedateerd op 31 december 2018, de datum van oprichting is 1 januari 2019. De Stichting Openbare Bibliotheek 's-Hertogenbosch is per 1 januari 2019 op gehouden te bestaan en uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel.

2. De huisvesting van Bibliotheek, Muzerije en Bureau Babel in de panden Hinthamerstraat 72 en 74.

Meer dan andere jaren is er door deze bijzondere omstandigheden een beroep gedaan op de individuele leden van de RvT op hun specifieke deskundigheid die ze geheel belangeloos hebben ingezet voor de ondersteuning van de vraagstukken die in verschillende processen naar voren kwamen.

4. Resultaten prestatieafspraken

a. Ambities en activiteiten 2018

Omschrijving	Gerealiseerd 2018
<p>Ambities</p> <p>Intensiveren van de samenwerking met de toekomstige fusiepartners leidend tot een fusie per 1 januari 2019 door de volgende gezamenlijke ambities:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verder ontwikkelen van de drie fusiepartners tot een nieuwe ondernemende organisatie door voorafgaand aan de fusie te experimenteren en risico's te nemen • Verder ontwikkelen van de gezamenlijke organisaties gericht op kennisontwikkeling, kunstcreatie en kunsteducatie. • Ontwikkelen van nieuwe, unieke allianties die landelijk als voorbeeld kunnen dienen • Uitbreiden en innoveren van de gezamenlijke dienstverlening naar de scholen en de wijken. • Zoveel als mogelijk en reëel is de reguliere diensten van de eigen organisatie blijven verlenen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn gezamenlijke experimenten uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de Cultuurmarkt. • Dit jaar stond in het teken van de fusie. In 2018 lag het accent op onderlinge afstemming. Vanaf 2019 is er ruimte voor verdere ontwikkeling, • Dit jaar stond in het teken van de fusie. In 2018 lag het accent op onderlinge afstemming. Vanaf 2019 is er ruimte voor verdere ontwikkeling, • Dit jaar stond in het teken van de fusie. In 2018 lag het accent op onderlinge afstemming. Vanaf 2019 is er ruimte voor verdere ontwikkeling. Een en ander gebeurt in afstemming met de scholen. • Reguliere diensten zijn gecontinueerd.
<p>Activiteiten</p> <p>Voorbereiden van een fusie door de volgende activiteiten: Opstellen van een integratieplan op functieniveau in samenwerking met de toekomstige fusiepartners</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van een gezamenlijk organisatie- en formatieplan dat aansluit op functies in het integratieplan. • Opstellen van een gezamenlijke begroting die per 1-1-2019 leidt tot de opgelegde bezuinigingen. • Communiceren vanuit de gezamenlijkheid van functies van de nieuw te vormen fusieorganisatie. • Verder uitbouwen aan de gezamenlijke loket- en adviesfunctie. • Verder uitbouwen van de gezamenlijke bemiddelings- en netwerkfuncties. • Combineren van dienstverlening rondom gezamenlijk gekozen thema's (bijv. boekenweek, debatten, optredens, exposities, workshops, buurtpodia). 	<ul style="list-style-type: none"> • Een gezamenlijk organisatie- en formatieplan • De begroting 2019 is opgesteld • Vanaf het derde kwartaal is intern gecommuniceerd via een gezamenlijk communiqué. Nadat de nieuwe merkstrategie in november is bekendgemaakt, ging ook de gezamenlijke externe communicatie van start. • Start in 2019. • Is gestart in het derde kwartaal van 2018. • In de eerste helft van 2018 is een aantal activiteiten gezamenlijk uitgevoerd, zoals 'Body in Urban Space', Cultuurmarkt en 'Koffie, thee heel gewoon' (lezing)

<ul style="list-style-type: none"> • Blijvend innoveren op de concepten Schoolbiëts, Klas & Kunst en schoolvoorstellingen onder meer door (nieuwe) samenwerkingsovereenkomsten met het onderwijs en de fusiepartners voor cultuureducatie. Daarbij aansluiten bij het programma 'Niet stapelen maar vervangen', waarin het onderwijs de regierol heeft. • Inbrengen in de fusie-organisatie van de afspraken van de Bibliotheek met de regiogemeenten. • Samenwerken bij digitalisering van lesmateriaal. • Uitwisseling van kennis en ervaring op ICT gebied. • Toegang tot wederzijdse netwerken. • Onderzoeken van nieuwe vormen van (aanvullende) financiering. • Gebruiken van elkaars ruimten en faciliteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> • De afspraken met het onderwijs zijn gecontinueerd. • De gemaakte (meerjaren)afspraken met de gemeenten Boxtel, Sint-Michiëlsgestel en Vught worden door de nieuwe organisatie gewaarborgd. • Start in 2019. • Is gestart in het derde kwartaal van 2018. • Is gestart in najaar 2018 en wordt in 2019 verder uitgebouwd. • Dit gebeurt incidenteel voor activiteiten. Vanaf 2019 wordt dit structureel onderzocht. • Dit is gestart en wordt steeds verder uitgebouwd..
<p>Meerjarenperspectief</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • De subsidierelatie van de gemeente met elke organisatie afzonderlijk zal op 1-1-2019 beëindigen. • Per 1-1-2019 is de fusie op papier een feit en worden subsidieafspraken van de gemeente met de nieuwe organisatie gesloten. • Binnen de nieuwe organisatie zullen bovenstaande ambities en activiteiten verder worden ontwikkeld en uitgebreid in de jaren 2019 en 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> • Is gerealiseerd (zie brief gemeente van 31 oktober 2017). • Subsidiebedrag 2019 voor de nieuwe organisatie is bekend. Vanaf 2019 ontvangt de nieuw op te richten BMB-organisaties € 620.000,- minder aan subsidie dan de huidige drie organisaties in 2016. Subsidieafspraken zijn in de tweede helft van 2018 gemaakt. • Zie hierboven.

b. Monitoring en Evaluatie

Indicator	Gemiddelde prestatie 2013 t/m 2015	Streefgetal 2018	Toelichting	Gerealiseerd 2018
Bibliotheek				
Bezoekers	506.999	510.000	Alle cijfers gelden alleen voor de gemeente 's-Hertogenbosch dus exclusief de regiogemeenten.	502.675
Uitteningen (incl. verlengingen)	1.080.827	1.000.000		549.503
Leden	42.902	45.000		31.660
Collectie	289.200	280.000		157.235
Activiteiten	245	375		1.405 (27.658 deelnemers)

5. Kerncijfers 2018

	Leden	Uitleningen (incl. verlengingen)	Collectie	Bezoekers	Openingstijden	Activiteiten	Bezoekers Activiteiten
Bibliotheek Den Bosch	21.034	310.744	113.896	381.950	54	769	17.654
Bibliotheek Rosmalen RUW	10.626	238.759	43.339	120.725	48	366	7.425
Schoolbiebs	19.560	481.847	130.591			28	1.421
Voortgezet Onderwijs	3.806	13.730	9.572				
Totaal	55.026	1.045.080	297.398	502.675		1.163	26.500

Human Library

leden	31.660
volwassenen	11.711
jeugd	18.608
instellingen	1.341
schoolbiebs	70
leerlingen	23.523
bezoekers	502.675
activiteiten	1.405
bezoekers	27.658
activiteiten	

collectie	157.235
uitleningen	549.503

exposities**VerhaalTijd****babybieb | 10 jaar Boekstart | voorleeshond****Digisterker | literair | debatten | Nieuwe Blik**<https://www.bibliotheekdenbosch.nl><https://www.facebook.com/BibliotheekDenBosch><https://twitter.com/BiebDenBosch>

